BARASAT GOVT COLLEGE "10 K N C Road, Barasat, Kol-124" LIBRARY

लक्ष्यं विश्वमानम्

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY

B.A. Honours/Programme 3rd Semester Examination, 2022-23

SANHGEC03T/SANGCOR03T-SANSKRIT (GE3/DSC3)

Time Allotted: 2 Hours | Full Marks: 50

The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.

SECTION-A

1. अधोलिखितेषु <u>पञ्च</u> प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः। $2\times5 = 10$

(क) स्वप्नवासवदत्तमिति नाटकस्य स्वप्नाङ्कः कः ?

(ख) भासस्य कति नाट्यग्रन्थाः समुपलभ्यन्ते ? तेषु श्रेष्ठग्रन्थस्य नाम किमस्ति ?

(ग) उदयनस्य मन्त्री कोऽस्ति ? तस्य उद्देश्यविषये लिख्यताम्।

(घ) कोऽस्ति उदयनस्य प्रधानशत्रुः ? कस्तं पराजितवान् ?

(ङ) मगधराजदर्शकस्य भगिनी कस्मिन् अनुरक्ता जाता ?

(च) 'कौतुकमालिका' इति पदस्योल्लेखः कुत्र प्राप्यते ?

(छ) 'स्वप्नवासवदत्तस्य दाहकोऽभून्न पावकः॥'– कस्योक्तिः ?

(ज) को आसीत् वसन्तकः ? उदयनस्य राज्यस्य नाम किमासीत् ?

SECTION-B

2. अधोलिखितेषु यथाभिमतं <u>प्रश्नद्वयस्य</u> उत्तरं लेख्यम् – $10\times2 = 20$

(क) अभिज्ञानशकुन्तलमिलि नाटके प्रथमाङ्के मत्तमातङ्गवृत्तान्तः यथोपस्थापितः तथा वर्णयित्वा अस्य वृत्तान्तस्य नाटकीयतात्पर्य्यं विचार्यताम्।

(ख) अभिज्ञानशकुन्तलमिति नाटके विदुषकचरित्रस्य प्रयोजनीयता का आसीदिति आलोच्यताम्।

(ग) अभिज्ञानशकुन्तलमिति नाटके धीवरवृत्तान्तस्यनाटकीय तात्पर्यं विचार्य्यताम्।

(घ) अभिज्ञानशकुन्तलमिति नाटकमाश्रित्य संक्षेपेण विचार्य्यतां कथं प्राचीनसमीक्षकैः कालिदासस्य उपमैव एवं प्रशंसिता अस्ति यत्– 'उपमा कालिदासस्य'।

BARASAT GOVT COLLEGE LIBRARY "10 K N C Road, Barasat, Kol-124"

3. निम्नलिखितेषु <u>चत्वारः</u> प्रश्नाः समाधेयाः। तेषु <u>एकः</u> संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयः। 5×4 = 20

(क) न खलु न खलु बाणः सन्निपात्योऽयमस्मिन्।

मृदुनि मृगशरीरे तुलराशाविवाग्निः॥ – इति श्लोको व्याख्यायताम्।

(ख) स्वप्नो नु माया नु मतिभ्रमो नु क्लिष्टं तु तावत् फलमेव पुण्यम्।

असन्निवृत्त्यै तदतीतमेते मनोरथा नाम तदप्रपाताः॥ – इति श्लोको व्याख्यायताम्।

(ग) चित्रे निवेश्य परिकल्पितसत्त्वयोगा

रूपोच्चयेन मनसा विधिना कृतानु

स्त्रीरत्नसृष्टिरपरा प्रतिभाति सा मे

धातुर्विभुत्वमनुचिन्त्य वपुश्च तस्याः॥ – इति श्लोकः व्याख्येयः।

(घ) सानुमती अथवा अनसूया इति अनयोः यथेच्छमेकस्या चरित्रविश्लेषणं क्रियताम्।

(ङ) टीका लेख्या – शकुन्तला।

(च) टीका लेख्या – धनमित्रः।

(छ) संक्षेपेण चतुर्थाङ्कस्य विषयः प्रतिपाद्यताम्।

——×——

BARASAT GOVT COLLEGE LIBRARY "10 K N C Road, Barasat, Kol-124"

लक्ष्यं विश्वमानम्

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY

B.A. Honours/Programme 3rd Semester Examination, 2021-22

SANHGEC03T/SANGCOR03T-SANSKRIT (GE3/DSC3)

Time Allotted: 2 Hours　　　　Full Marks: 50

The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.

SECTION-A

1. अधोलिखितेषु पञ्च प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च समाधेयाः – 2×5 = 10

(क) स्वप्नवासवदत्तमिति नाटकस्य नायकः कः ? स कस्य राज्यस्य अधिपतिः आसीत् ?

(ख) वासवदत्ता का ? अस्मिन् नाटके विदूषकस्य नाम किमासीत् ?

(ग) स्वप्नवासवदत्तमिति नाटके कति अङ्काः सन्ति ? लावाणकवृत्तान्तः कस्मिन् अङ्के उपस्थापितः ?

(घ) स्वप्नवासवदत्तमित्यस्य भरतवाक्यं किमस्ति ?

(ङ) ''दुःखं न्यासस्य रक्षणम्''- वक्ताः कः ? स कस्मादेवमुक्तवान् ?

(च) ''कर्तारः सुलभा लोके विज्ञातारस्तु दुर्लभाः''- अस्य वचनस्य तात्पर्यं किम् ?

(छ) ''तस्मिन् सर्वमधीनं हि यत्राधीनो नराधिपः''- कमुद्दिश्य केनमिदमुक्तम् ?

SECTION-B

2. अधोलिखितेषु यथाभिमतं प्रश्नद्वयस्य उत्तरं लेख्यम् – 10×2 = 20

(क) अभिज्ञानशकुन्तलमिति नाटके दुर्वाससः अभिशापस्य नाटकीयतात्पर्यं विचार्यताम्।

(ख) अभिज्ञानशकुन्तलमिति नाटके राज्ञो दुष्यन्तस्य चरित्रं यथोपस्थापितं तत्कालीनसमाजदृष्ट्या तस्य मूल्याङ्कनं क्रियताम्।

(ग) अभिज्ञानशकुन्तलमिति नामकरणं कियद्युक्तं तन्नाटकस्य कथाविन्यासमनुसृत्य विचार्यताम्।

(घ) महाकवि-कालिदासेन अभिज्ञानशकुन्तलनाटके यादृशं समाजचित्रं चित्रितं तद्वर्ण्यताम्।

BARASAT GOVT COLLEGE LIBRARY 10 K N C Road, Barasat, Kol-124

3. निम्नलिखितेषु चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः। तेषु एकः संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च समाधेयः। 5×4 = 20

(क) सरसिजमनुविद्धं शैवलेनापि रम्यं
मलिनमपि हिमांशोर्लक्ष्म लक्ष्मीं तनोति।
इयमधिकमनोज्ञा वल्कलेनापि तन्वी
किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाकृतीनाम्॥ इति श्लोको व्याख्यायताम्।

(ख) आपरितोषाद्विदुषां न साधु मन्ये प्रयोगविज्ञानम्।
बलवदपि शिक्षितानामात्मन्यप्रत्ययं चेतः॥- श्लोकोऽयं व्याख्यायताम्।

(ग) अर्थो हि कन्या परकीय एव
तामद्य संप्रेष्य परिग्रहीतुः।
जातो ममायं विशदः प्रकामं
प्रत्यर्पितन्यास इवान्तरात्मा॥-इति श्लोकः व्याख्येयः।

(घ) अभिनवमधुलोलुपस्त्वं तथा परिचुम्ब्य चूतमञ्जरीम्।
कमलवसतिमात्रनिर्वृतो मधुकर विस्मृतोऽस्येनां कथम्॥- श्लोकस्यास्य तात्पर्यं व्याख्येयम्।

(ङ) टीका लेख्या- महर्षिः कण्वः।

(च) विदूषक इति नाटकीयपात्रमवलमम्ब्य टिप्पनी करणीया।

(छ) अभिज्ञानशकुन्तलमिति नाटकस्य नान्दीश्लोकस्य तात्पर्यं विवृणुत।

N.B. : *Students have to complete submission of their Answer Scripts through E-mail / Whatsapp to their own respective colleges on the same day / date of examination within 1 hour after end of exam. University / College authorities will not be held responsible for wrong submission (at in proper address). Students are strongly advised not to submit multiple copies of the same answer script.*

——×——

BARASAT GOVT COLLEGE LIBRARY 10 K.N.C Road, Barasat, Kol-124

लक्ष्यं सिद्धमानम्

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY

B.A. Honours/Programme 3rd Semester Examination, 2020, held in 2021

SANHGEC03T/SANGCOR03T-SANSKRIT (GE3/DSC3)

Time Allotted: 2 Hours Full Marks: 50

The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.

SECTION-A

1. अधोलिखितेषु <u>पञ्च</u> प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः – 2×5 = 10

(क) स्वप्नवासवदत्तमित्यस्य का व्युत्पत्तिः ?

(ख) स्वप्नवासवदत्तमिति नाटकस्य नायिका का ? सा च कीदृशी नायिका ?

(ग) स्वप्नवासवदत्तमिति नाटकस्य कति स्त्रीपात्राणि सन्ति ? कानि च तानि ?

(घ) 'तपोवनानि नाम अतिथिजनस्य स्वगेहम्' – अस्याः उक्तेः वक्ता कः ? उक्तेः तात्पर्यं किम् ?

(ङ) स्वप्नवासवदत्तमिति नाटकस्याङ्गी रसः कः ? अस्य च रीतिः का ?

(च) 'दत्तं वेतनमस्य परिखेदस्य' – उद्धृतोक्तेः वक्ता कः ? तस्य एवं परिखेदस्य कारणं किम् ?

(छ) उदयनस्य वीणायाः नाम किमासीत् ? सा च कस्याः प्रिया आसीत् ?

SECTION-B

2. यथाभिमतं <u>प्रश्नद्वयस्य</u> उत्तरं लेख्यम् – 10×2 = 20

(क) अभिज्ञानशकुन्तलमिति नाटकस्य हस्तिवृत्तान्तस्य नाटकीयतात्पर्यं विचार्यताम्।

(ख) अभिज्ञानशकुन्तलमिति नाटकस्य चतुर्थाङ्कस्य श्रेष्ठत्वं प्रतिपाद्यताम्।

(ग) शकुन्तलायाः चारित्रिकवैशिष्ट्यं प्रतिपाद्यताम्।

(घ) अभिज्ञानशकुन्तलमिति नाटके कालिदासस्य यन्नैसर्गिकं प्रेम प्रतिफलितं तद्वर्ण्यताम्।

3. अधोलिखितेषु <u>चत्वारः</u> प्रश्नाः समाधेयाः। तेषु <u>एकः</u> संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयः। 5×4 = 20

(क) इदं किलाव्याजमनोहरं वपुस्तपः क्षमं साधयितुं य इच्छति।
ध्रुवं स नीलोत्पलपत्रधारया शमीलतां छेत्तुमृषिर्व्यवस्यति॥ इति व्याख्येयम्।

(ख) असंशयं क्षत्रपरिग्रहक्षमा यदार्यमस्यामभिलाषि मे मनः।
सतां हि सन्देहपदेषु वस्तुषु प्रमाणमन्तः करणप्रवृत्तयः॥ इति व्याख्येयम्।

BARASAT GOVT COLLEGE LIBRARY 10 K N C Road, Barasat, Kol-124

(ग) विचिन्तयन्ती यमनन्यमानसा तपोधनं वेत्सि न मामुपस्थितम्।
स्मरिष्यति त्वां न स बोधितोऽपि सन् कथां प्रमत्तः प्रथमं कृतामिव॥ इति व्याख्येयम्।

(घ) 'प्रस्तावना' इत्यवलम्ब्य टीका लेख्या।

(ङ) 'सूत्रधारः' इति विषयमवलम्ब्य टिप्पनी करणीया।

(च) 'दुष्यन्तः' – इति विषयमवलम्ब्य टीका लेख्या।

N.B. : *Students have to complete submission of their Answer Scripts through E-mail / Whatsapp to their own respective colleges on the same day / date of examination within 1 hour after end of exam. University / College authorities will not be held responsible for wrong submission (at in proper address). Students are strongly advised not to submit multiple copies of the same answer script.*

——×——

LIBRARY

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY
B.A. Honours/Programme 3rd Semester Examination, 2019

SANHGEC03T/SANGCOR03T-SANSKRIT (GE3/DSC3)

Time Allotted: 2 Hours Full Marks: 50

The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.

SECTION-A

1. अधोलिखितेषु पञ्च प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च समाधेयाः – $2\times5 = 10$

(क) ''स्वप्नवासवदत्तम्'' इति नाटके विदूषकः कः ? राज्ञः उदयनस्य द्वयो-र्मन्त्रिणोर्नामनी लिखत।

(ख) पद्मावती का ? सा कथं तपोवनम् अगच्छत् ?

(ग) ''दुःखं न्यासस्य रक्षणम्'' – उक्तिरियं कस्याः ? अत्र 'न्यासः' इत्यनेन बोध्यते किम् ?

(घ) ''स्वप्नवासवदत्तम्'' इति ग्रन्थे कति अङ्काः सन्ति ? नाटकस्य नायकश्च कः ?

(ङ) कस्याः हस्ते किमुद्दिश्य यौगन्धरायणः वासवदत्तां न्यासरूपेण रक्षितवान् ?

(च) ''धन्या सा स्त्री यां तथा वेति भर्त्ता'' – कस्योक्तिरियम् ? का सा स्त्री धन्या भवति ?

(छ) स्वप्नवासवदत्ते नाटके आवन्तिका-वेशधारिणी काऽस्ति ? वासवदत्तायाः धात्री वा का ?

(ज) नाटकेऽस्मिन् केन का स्वप्ने दृष्टा ?

SECTION-B

2. यथाभिमतं प्रश्न द्वयस्य उत्तरं देयम् – $10\times2 = 20$

(क) ''अभिज्ञानशकुन्तलम्'' इति नाटकस्य प्रथमाङ्के मत्तगजोपाख्यानस्य संयोजनमपरिहार्यमस्ति न वेति विविच्यताम्।

(ख) ''अभिज्ञानशकुन्तलम्'' इति नाटकस्य चतुर्थाङ्के दुर्वाससोऽभिशापवृत्तान्तस्य संयोजनस्य नाटकीयतात्पर्यं विचार्यताम्।

(ग) कण्वाश्रमात् शकुन्तलायाः पतिगृहयात्रादृश्यं सम्यक् प्रदर्शनीयम्।

(घ) ''अभिज्ञानशकुन्तलम्'' नाटकमाश्रित्य ''उपमा कालिदासस्य'' इत्युक्तिर्विवेचनीया।

BARASAT GOVT COLLEGE LIBRARY 10 K N C Road, Barasat, Kol-124

3. अधोधृतेषु यथेच्छं चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः। तेषु एकः संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च समाधेयः। 5×4 = 20

(क) सरसिजमनुविद्धं शैवलेनापि रम्यं मलिनमपि हिमांशोर्लक्ष्म लक्ष्मीं तनोति।
इयमधिकमनोज्ञा वल्कलेनापि तन्वी किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाकृतीनाम्॥ – इति व्याख्यायताम्।

(ख) रम्याणि वीक्ष्य मधुरांश्च निशम्य शब्दान् पर्युत्सुको भवति यत्सुखितोऽपिजन्तुः।
तच्चेतसा स्मरति नूनमबोधपूर्वं भावस्थिराणि जननान्तरसौहृदानि॥ – इति व्याख्यायताम्।

(ग) स्वप्नो नु माया नु मतिभ्रमो नु क्लिष्टं नु तावत्फलमेव पुण्यम्।
असन्निवृत्त्यै तदतीतमेते मनोरथा नाम तटप्रपाताः॥ – इति व्याख्यायताम्।

(घ) 'हंसपदिका' इत्याश्रित्य टीका रचनीया।

(ङ) 'नान्दी' इति अवलम्ब्य टीका लेख्या।

(च) 'विदूषकः' इति विषयमवलम्ब्य टिप्पनी करणीया।

——×——